

**Informacja**  
**o stanie i perspektywach realizacji projektu**  
**„budowy rurociągu naftowego Brody – Płock”**

Projekt „budowy rurociągu naftowego Brody – Płock” jest integralną częścią Euro-Azjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Naftowej (EAKTR), przez który w przyszłości może być dostarczana ropa kaspijska dla odbiorców w Polsce i innych krajach europejskich. Korytarz zaczyna się w Azerbejdżanie, przebiega przez terytorium Gruzji, Morze Czarne, Ukrainę i Polskę i stwarza możliwości dla transportowania ropy naftowej do Słowacji, Czech, Niemiec, a przez Naftoport Gdański - do odbiorców z krajów morza Bałtyckiego.

Organizatorem projektu jest Międzynarodowe Przedsiębiorstwo Rurociągowie „Sarmatia” Sp. z o.o., które zostało założone w 2004 roku przez PERN „Przyjaźń” S.A. i O.S.A. „Ukrtransnafta” na mocy Porozumienia między Gabinetem Ministrów Ukrainy a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie wykorzystania systemu transportu ropy naftowej Odessa – Brody i jej połączenia z polskim systemem przesyłowym.

W 2007 roku, realizując zapisy Umowy międzyministerialnej o współpracy energetycznej zawartej między Republiką Azerbejdżan, Gruzją, Litwą, Rzeczpospolitą Polska a Ukrainą, do składu udziałowców Spółki weszli nowi udziałowcy – Państwowy Koncern Naftowy Azerbejdżańskiej Republiki (SOCAR), Gruzjińska Korporacja Naftowo – Gazowa (GOGC) i litewską AB „Klaipedos Nafta”. Został też podwyższony kapitał zakładowy Spółki, który obecnie wynosi 14 mln PLN.

W latach 2009 – 2010 na zamówienie MPR „Sarmatia” Sp. z o.o. konsorcjum firm na czele z Granherne Limited (Wielka Brytania) opracowało Studium Wykonalności projektu EAKTR, które potwierdziło techniczną możliwość realizacji projektu, obecność wystarczających zapasów ropy naftowej w regionie morza Kaspijskiego oraz popyt na ten surowiec ze strony odbiorców w Europie.

Projekt budowy rurociągu naftowego Brody – Płock ma charakter strategiczny dla krajów, które biorą w nim udział. Jest on wpisany, jako działanie priorytetowe do „Energetycznej strategii Ukrainy do roku 2030”, „Polityki energetycznej Polski do 2030 roku”. Oprócz tego projekt został tematem Wspólnej Deklaracji Prezydentów na I Szczycie Energetycznym - 11 maja 2007 roku w Krakowie, Wspólnej Deklaracji na III Szczycie Energetycznym - 23 maja 2008 roku w Kijowie, Wspólnej Deklaracji

uczestników IV Szczytu Energetycznego - 14 listopada 2008 roku w Baku oraz wielu innych dokumentów międzynarodowych.

Znaczenie tego projektu dla podwyższenia poziomu bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej potwierdza fakt wniesienia go do opracowanego w 2010 roku przez Komisję Europejską planu „Priorytety rozwoju infrastruktury energetycznej w okresie do 2020 roku i lata następne”.

W 2008 roku Rząd Polski wpisał projekt „budowy rurociągu naftowego Brody – Płock” na listę projektów indywidualnych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ), rezerwując na jego realizację 495 mln PLN ze środków Programu. Beneficjentem środków została wyznaczona spółka PERN „Przyjaźń”. W 2009 roku po rozpatrzeniu sytuacji związanej z przygotowaniem projektu została podjęta decyzja o zmianie beneficjenta z PERN „Przyjaźń” na MPR „Sarmatia” Sp. z o.o.. Na podstawie tej decyzji 27 stycznia 2010 roku Spółka podpisała Pre-Umowę na przygotowanie projektu „budowy rurociągu naftowego Brody – Płock z możliwością jego przedłużenia do Gdańska lub w kierunku zachodnim” z Instytucją Wdrażającą – Instytutem Nafty i Gazu z Krakowa.

Wykonując zapisy Pre-Umowy w 2010 roku przeprowadzono przetargi na wybór Doradcy prawnego, którym została Kancelaria Domański, Zakrzewski, Palinka oraz konsultanta technicznego, którym została spółka ILF Beratende Ingenieure GmbH. Konsultantowi technicznemu zlecono opracowanie Studium Wykonalności zgodnie z wymogami POIiŚ, Raportu o przebiegu trasy rurociągu naftowego, Raportu o oddziaływaniu projektu na środowisko, uzyskanie pozwoleń środowiskowych oraz opracowanie Wniosku o dofinansowanie projektu. Wykonanie wymienionych zadań pozwoli zwrócić się do Komisji Europejskiej w celu otrzymania zgody na dofinansowanie projektu ze środków POIiŚ. Po uzyskaniu wymienionej zgody możliwe będzie przejście do etapu budowy rurociągu naftowego.

W ramach prac nad projektem przez MPR „Sarmatia” Sp. z o.o. zostały wykonane następujące działania:

1. Zakończono opracowanie Studium Wykonalności i Wniosku o dofinansowanie projektu. W dniu 15 grudnia 2010 roku wymienione dokumenty zostały przekazane do Instytucji Wdrażającej – Instytutu Nafty i Gazu (INiG) z Krakowa. Studium Wykonalności potwierdziło opłacalność inwestycji pod warunkiem otrzymania dofinansowania z funduszy Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Zgodnie z planem zakończenie budowy rurociągu naftowego jest przewidziane w 2015 roku. Ogólny koszt projektu wynosi 577 mln Euro, z czego blisko 125 mln Euro pochodzą z funduszy POIiŚ, a reszta od udziałowców i z kredytów EBOR, EBI i banków komercyjnych. Przepustowość rurociągu w momencie wprowadzenia go do eksploatacji osiągać będzie 10 mln ton ropy naftowej

na rok. W przyszłości możliwe jest zwiększenie przepustowości do 30 mln ton ropy na rok.

Studium Wykonalności zostało pozytywnie ocenione w ramach oceny formalnej i merytorycznej I stopnia dokonanej przez INiG. Studium Wykonalności zostało też przekazane dla weryfikacji do ekspertów JASPERS.

2. W dniu 31 stycznia 2011 roku zakończono pracę nad przygotowaniem Raportu o przebiegu trasy planowanego rurociągu. Długość proponowanej trasy od Brodów do Adamowo wynosi 371 km, z czego 120 km przypada na teren Ukrainy i 251 km na teren Polski.
3. Zgodnie z harmonogramem rozpoczęto prace nad przygotowaniem Raportu o oddziaływaniu projektu na środowisko. Wytyczono korytarz przebiegu trasy rurociągu dla celów środowiskowych, wstępnie ustalono zakres prac związanych z obserwacją środowiskową, wyznaczono najbardziej wrażliwe tereny z punktu widzenia oddziaływania projektu na środowisko oraz zaproponowano najmniej uciążliwe dla środowiska techniczne rozwiązania ich przejścia, nawiązano kontakty robocze z RDOŚ w Lublinie.
4. Rozpoczęto procedurę notyfikacji pomocy publicznej. Z UOKiK uzgodniono, że proces ten będzie przewidywał prenotyfikację. Konsultant prawny Spółki obecnie przygotowuje komplet dokumentów, który następnie zostanie przekazany za pośrednictwem INiG do UOKiK.
5. MPR „Sarmatia” Sp. z o.o. kontynuuje współpracę z Komisją Europejską w celach uzyskania dodatkowego wsparcia, w tym finansowego. Projekt był kilkakrotnie przedstawiany na spotkaniach w DG TREN i DG RELEX. W październiku 2010 roku odbyła się prezentacja projektu na IV posiedzeniu Platformy nr 3 „Bezpieczeństwo energetyczne” programu Partnerstwo Wschodnie. Obecnie Spółka została zaproszona przez DG Energy na posiedzenie Grupy ds. bezpieczeństwa dostaw ropy i gazu w celu prezentacji aktualnego stanu przygotowania projektu. Posiedzenie odbędzie się w dniu 17 marca 2011 roku w Brukseli.

Istotnym wydarzeniem dla projektu stało dokonane przez ukraińskiego udziałowca – O.S.A. „Ukrtransnafta” odwrócenie kierunku wykorzystania rurociągu naftowego Odessa – Brody. W dniu 14 lutego 2011 roku rozpoczęto nim transportowanie kaspijskiej ropy naftowej do odbiorców na Białorusi. W ten sposób usunięto jedną z istotnych przeszkód na drodze realizacji projektu. Biorąc pod uwagę to, że kaspijska ropa naftowa obecnie już jest dostarczana do Brodów rurociągiem Odessa – Brody, możliwości jej transportu dla odbiorców w Polsce, Niemczech i

krajach Nadbałtyckich zależy wyłącznie od wybudowania rurociągu naftowego Brody – Adamowo, który połączy istniejące systemy przesyłu ropy naftowej na Ukrainie i w Polsce.

Warto zwrócić uwagę, że realizacja tak trudnego zadania, jakim jest organizacja dostaw ropy naftowej na Białoruś stała się możliwą dzięki zaangażowaniu się w rozmowy producentów ropy naftowej, jej odbiorców oraz operatorów rurociągów Odessa – Brody i Brody – Mozyr. W wyniku tych porozumień zostało osiągnięte wieloletnie porozumienie korzystne dla wszystkich stron.

**Na dzień dzisiejszy prace związane z przygotowaniem projektu „budowa rurociągu naftowego Brody – Płock z możliwością jego przedłużenia do Gdańska lub w kierunku zachodnim” odbywają się zgodnie z harmonogramem, bez istotnych opóźnień, które mogłyby w znaczący sposób niekorzystnie wpłynąć na perspektywy realizacji inwestycji.**

Na tle postępów prac istnieje szereg momentów, które niekorzystnie wpływają na tempo przygotowania projektu i perspektywy jego realizacji.

Potwierdzenie przez Studium Wykonalności opłacalności projektu nie oznacza, że przedsięwzięcie to automatycznie stało się atrakcyjnym dla inwestorów i jego finansowanie w łatwy sposób może być zorganizowane ze środków własnych udziałowców lub instytucji finansowych. Absolutnie niezbędnym jest podjęcie na szczeblu państwowym, przynajmniej w Polsce i Ukrainie, decyzji o budowie rurociągu naftowego Brody – Płock oraz udzielenia odpowiedniego wsparcia podmiotom, które realizują ten projekt. Taką decyzję można sformalizować przez podpisanie **Umowy międzyrządowej w sprawie projektu** (Intergovernment agreement). Praktyka podpisania takich Umów dla dużych projektów infrastrukturalnych jest powszechnie znana. Przykładem może służyć projekt budowy rurociągu naftowego Baku – Tbilisi – Ceyhan, projekt budowy Południowo Kaukaskiego gazociągu oraz projekt gazociągu NABUCCO. Umowa międzyrządowa powinna stworzyć stabilną podstawę prawną dla realizacji inwestycji, gwarantować wsparcie ze strony instytucji państwowych na etapie przygotowania i realizacji projektu, w tym przez powołanie specjalnej Komisji międzyrządowej. Elementem Umowy mogą między innymi być gwarancje dotyczące dostaw ropy naftowej jej odbioru oraz jej tranzytu bez przeszkód. MPR „Sarmatia” Sp. z o.o. jest gotowa opracować i przedstawić projekt Umowy międzyrządowej w sprawie przedmiotowego projektu.

Podpisanie Umowy międzyrządowej będzie oznaczać **zakończenie dyskusji na temat zasadności tej inwestycji.** Taka dyskusja obecnie prowadzona przez niektóre

podmioty zaangażowane głównie na lamach prasy szkodzi wizerunkowi projektu i podważa perspektywy jego realizacji.

Przygotowanie Raportu o oddziaływanie projektu na środowisko oraz uzyskanie decyzji środowiskowych pozostaje jednym z najbardziej istotnych i czasochłonnych etapów projektu. W ocenie Spółki właśnie ten etap jest narażony na możliwe opóźnienia, których można uniknąć pod warunkiem należytej koordynacji działalności zaangażowanych instytucji państwowych zarówno w Polsce, jak i za jej granicami. Liczymy tu na wsparcie ze strony Rządów Ukrainy i Polski w zakresie **przeprowadzenia postępowania transgranicznego**. Przy dobrej woli stron istnieje realna możliwość istotnego przyspieszenia tego postępowania, co pozwoliłoby uniknąć kilkumiesięcznej zwłoki na etapie przygotowania Raportu o oddziaływaniu projektu na środowisko.

Istotnym i jednocześnie skomplikowanym działaniem pod względem prawa polskiego jest **wniesienie projektu do wojewódzkich i lokalnych planów zagospodarowania przestrzennego**. Najskuteczniejszym i preferowanym rozwiązaniem tego problemu jest przyjęcie Ustawy o korytarzach energetycznych. Liczymy na to, że Ministerstwa i Parlament Rzeczypospolitej Polski przyspieszą przyjęcie tak niezbędnej ustawy. Warto podkreślić, że taka ustawa od 2010 roku obowiązuje na Ukrainie.

MPR „Sarmatia” Sp. z o.o. liczy też na wsparcie ze strony Rządów zaangażowanych krajów, w tym Polski, w uzyskaniu dodatkowej pomocy ze strony Komisji Europejskiej. Priorytetem tu pozostaje **objęcie projektu działaniem programu Partnerstwo Wschodnie oraz uwzględnienie go w mechanizmach wsparcia, które obecnie są opracowywane przez Komisję Europejską w celach realizacji planu „Priorytety rozwoju infrastruktury energetycznej w okresie do 2020 roku i dalej”**.

Można z pewnością stwierdzić, że znaczenie projektu dla podwyższenia bezpieczeństwa energetycznego krajów Unii Europejskiej, w tym Polski, obecnie istotnie wzrasta. Wyczerpanie zapasów ropy naftowej na morzu Północnym, niestabilność na Bliskim Wschodzie i w Afryce, zmiana strategii energetycznej tradycyjnych dostawców oraz wykorzystanie przez nich nowych dróg transportu, rosnąca popyt na ropę naftową ze strony Chin i innych krajów Azjatyckich - to są obecne realia. W takiej sytuacji kraje, które jak Polska zaopatrywane są w ropę naftową wyłącznie z jednego źródła, nie mogą czuć się bezpieczne. Istnienie potencjalnego zagrożenia dla zaopatrzenia w ropę naftową Europy Centralnej i Wschodniej oraz krajów Nadbałtyckich potwierdziło badanie szlaków dostaw tego surowca do Unii, przeprowadzone w 2010 roku przez Purvin&Gertz na zlecenie Komisji Europejskiej. W sporządzonym raporcie podkreśla się, że w przypadku istotnego zmniejszenia dostaw ropy naftowej z Rosji, cieśniny Duńskie nie będą w

stanie przepuścić wystarczającej ilości tankowców dla zaspokojenia potrzeb Polski i innych krajów. Pod tym względem projekt EAKTR oraz budowa rurociągu naftowego Brody – Płock, jako jego część integralna, ma największy potencjał dla zapewnienia stabilnych dostaw surowca energetycznego w te kraje, co stwierdza się w raporcie.

Spółka MPR „Sarmatia” Sp. z o.o. stoi obecnie przed niełatwym wyzwaniem – realizacją tak dużego projektu infrastrukturalnego w bardzo ściśle terminy - do końca 2015 roku. Termin ten jest ustanowiony przez Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” i nie może być przekroczony. Jesteśmy świadomi odpowiedzialności, którą ponosimy przed Rządami naszych krajów i naszymi udziałowcami. **Niemniej jednak jesteśmy pewni, że projekt ten może być zrealizowany z dotrzymaniem terminów. Wykonanie tego zadania wymaga jednak koordynacji i zjednoczenia wysiłków wszystkich zaangażowanych stron, a także otrzymania wsparcia na szczeblu państwowym, przede wszystkim ze strony Rzeczypospolitej Polskiej.**

MPR „Sarmatia” Sp. z o.o.

Marzec, 2011 roku

Warszawa